

Státní obecná škola s československým jazykem
vyučovacím Tachov

1921 - 1938

Inventář

Číslo EL NAD: 216
Evidenční číslo pomůcky: 143

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	4
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	4
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	4
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	5
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	6
Inventární seznam.....	7

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

U zrodu českého menšinového školství v Tachově stáli místní čeští státní zaměstnanci, kteří ve spolupráci s inspektorátem menšinových škol v Plzni dosáhli úspěchu již dva roky po vzniku Československa. Výnosem zemské školní rady v Praze č. IV. 6982 ai 1920 ze dne 23. července 1920 bylo povoleno zřídit Českou obecnou školu v Tachově. Otevření bylo stanoveno na 17. října 1920. Bohužel, Němci nechtěli připustit otevření školy a násilím tomu zamezili, avšak ne navždy. Díky posílení českého živilu přeložením 2. roty 6 hraničářského praporu do Tachova byla 1. dubna 1921 Česká obecná škola v Tachově otevřena. Byla umístěna v budově bývalé Státní dřevařské odborné školy německé v Schillerově třídě (nyní ul. Prokopa Holého), která byla majetkem města Tachova. Školu začalo navštěvovat 9 žáků. Prvním učitelem a správcem školy se stal Jaroslav Kadlec. Škola byla jednotřídní.

V květnu 1925 byla tachovská škola zahrnuta do obvodu inspektorátu menšinových škol s vyučovacím jazykem československým do okresu Karlovy Vary.

Dne 7. července 1926 byla výnosem ministerstva MŠNO č. 72.685-26-I. škola přidělena k obvodu inspektorátu menšinových škol v Plzni s platností od 1. srpna 1926.

Jelikož umístění české školy v Tachově nevyhovovalo již od začátku (místnosti vlhké, okna v učebně po obou stranách, toalety malé nehygienické), vypsala ÚMŠ v Praze dne 1. srpna 1926 soutěž na stavbu nové budovy české školy v Tachově (jednalo se o parcelu kat. č. 406/2 v Tachově).

Na základě vzrůstajícího počtu žáků povolilo MŠNO výnosem č. 105.384/26-I ze dne 15. září 1926 zřízení druhé postupné třídy. Otevřena byla 1. října 1926.

Ve školním roce 1927/1928 byla při zdejší škole zřízena mateřská škola a opatrovna na základě výnosu MŠNO č. 91.922-I-27. Navštěvovaly ji pouze 4 děti. V tomto školním roce byla dokončena i stavba nové školní budovy a 9. ledna 1928 bylo slavnostně zahájeno vyučování.

MŠNO zřídilo výnosem ze dne 17. června 1937 č. 83.707/38-I/3 v Tachově měšťanskou školu. Pedagogický dozor vůči škole vykonával inspektorát státních národních škol v Horšovském Týně. Provedením zápisu za školní rok 1938/1939 byl pověřen řídicí učitel Antonín Němec. Zápis do školy obecné, měšťanské a mateřské proběhl ve dnech 23. a 24. června 1938. Do I. ročníku měšťanské školy bylo zapsáno 13 chlapců, 15 děvčat, celkem 28 dětí. Třída byla umístěna v místnosti školní kuchyně v přízemí. Učebna byla k tomuto účelu zařízena. Odborným učitelem na měšťanské škole byl ustanoven dosavadní řídicí učitel Antonín Němec, který byl současně pověřen i správou školy.

Vyučování na zdejší škole bylo ukončeno po odtržení pohraničních území v říjnu 1938.

Školu postupně řídili :

1. 4. 1921 – 31. 8. 1921	Jaroslav Kadlec
1. 9. 1921 – 30. 7. 1924	Antonín Heidelberg
1. 8. 1924 – 31. 8. 1929	Otakar Peroutka

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Kronika menšinové školy v Tachově z let 1921 – 1938 byla stejně jako většina ostatních v roce 1938 převezena do Plzně a dostala se do správy Archivu města Plzně. Do archivu v Tachově byla s největší pravděpodobností předána dne 17. 3. 1958 (číslo přírůstku 64). Třídní výkazy po zrušení školy převzala škola v Tachově, Kostelní ulice. Státní okresní archiv v Tachově neúplnou řadu třídních výkazů převzal od ZŠ v Tachově, Kostelní ulice ve dvou skartačních řízeních. V prvním skartačním řízení převzal svázaný třídní výkaz s třídní knihou z let 1927/ 1928 dne 15. 4. 1976 (číslo přírůstku 167/1976) ve druhém převzal zbývající třídní výkazy, resp. knihy z let 1927 – 1937 dne 14. 12. 2001 (číslo přírůstku 37/2001).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Ve fondu Státní obecná škola s československým jazykem vyučovacím Tachov je uložena školní kronika (1921 – 1938) a neúplná řada třídních výkazů a třídních knih (1927 – 1937).

Třídní výkazy byly chronologicky srovnány a zapsány do inventárního seznamu.

V průběhu pořádání nebyly navrženy žádné písemnosti k vnitřní skartaci.

Fyzický stav fondu je dobrý.

Písemnosti jsou kategorie I. a II.

Jazykem archivního souboru je čeština.

Třídní výkazy a třídní knihy jsou uloženy v jednom kartonu.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Dochované písemnosti menšinové Státní obecné školy s československým jazykem vyučovacím v Tachově jedinečným způsobem dokládají fungování menšinového školství v období první republiky. Zejména školní kronika je cenným pramenem pro historii menšinového školství na okrese Tachov. Co se týče třídních knih, z nich musejí zůstat obě třídní knihy školního roku 1927/28 ve fondu, neboť kdysi byly svázané společně s příslušnými třídními výkazy. Třídní kniha pro školní rok 1936/37 zůstává ve fondu, neboť třídní výkaz se pro tento školní rok nedochoval a kniha tak dokladuje alespoň jeden z chybějících proběhnuvších školních roků.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a vyhotovení pomůcky

Archivní soubor uspořádala a pomůcku sestavila Dana Bízová v květnu 2006 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově 20. 12. 2006

Dana Bízová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Antonín Folprecht, Založení české menšinové školy v Tachově, in: Sborník Okresního muzea v Tachově 1969/3, str. 28

Jubilejní sborník Jednatelského odboru Národní jednoty pošumavské v Plzni 1884-1934, Plzeň 1934

Otakar Peroutka, Vzpomínky starého menšinového učitele, in: Sborník Okresního muzea v Tachově, 1972/8, str. 19-38

SOA Plzeň, ÚMŠ Plzeň, Tachov, 1924 – 1934, karton č. 8

Karel Vondráček, 50 let Národní jednoty pošumavské 1884-1934, Praha 1934

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

MŠNO – Ministerstvo školství a národní osvěty

ÚMŠ – Ústřední matice školská

Inventární seznam

Úřední knihy

1	Kronika	1921 – 1938	K 1
2	Třídní výkaz + třídní kniha I. třída	1927 – 1928	K 2
3	Třídní výkaz + třídní kniha II. třída	1927 – 1928	K 3
4	Třídní výkaz II. třída	1929 – 1930	K 4
5	Třídní výkaz I. třída	1931 – 1932	K 5
6	Třídní výkaz II. třída	1932 – 1933	K 6
7	Třídní kniha I. třída	1936 – 1937	K 7

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Státní obecná škola s československým jazykem vyučovacím Tachov
Značka archivního souboru:	ČOŠ Tachov
Časový rozsah:	1921 - 1938
Počet evidenčních jednotek:	7 (7 úředních knih)
Počet inventárních jednotek:	7
Rozsah bm:	0,14
Stav ke dni:	20. 12. 2006
Archivní soubor zpracoval(a):	Dana Bízová
Pomůcku sestavil(a):	Dana Bízová
Počet stran:	9
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválila:	PhDr. Markéta Novotná